

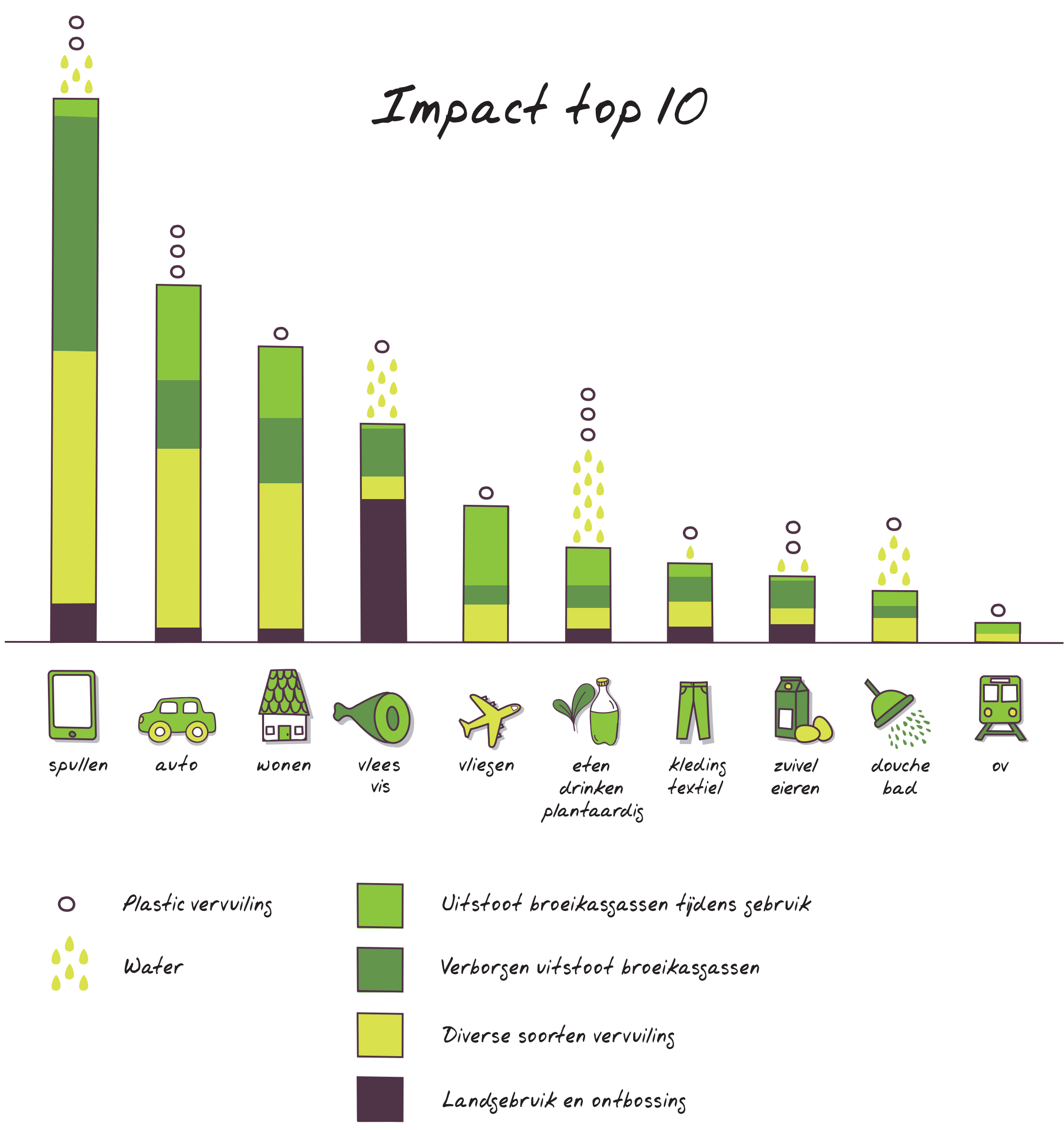
Sanne gaat circulair



Hoi, ik ben Sanne en ik woon in Delft. Ik vind het heel fijn om hier te wonen. Er is veel groen rondom de stad, je kunt er lekker shoppen en er zijn veel gezellige terrasjes. Ik hoop dat de stad zo mooi blijft. Maar de klimaatdemonstraties en berichten over klimaatverandering, ontbossing en plastic soup hebben me wel aan het denken gezet.



'Impact' betekent: de gevolgen, de invloed of het effect van een gebeurtenis op iets of iemand.



Bron: Babette Porcelijn: De Verborgene Impact.

Verborgene impact

Als consument zien wij niet de hele impact die spullen, voedsel en diensten hebben op de aarde en het milieu. We spreken daarom van een verborgene impact. We zien alleen het eindproduct dat we kopen. Als je precies weet wat het de aarde heeft gekost om het uiteindelijke product bij jou thuis te krijgen, dan kun je een betere afweging maken voordat je iets koopt.

Deze top 10 laat zien waar we de meeste impact mee veroorzaken. Als je duurzamer wilt leven, dan kun je daar een eerste stap in zetten. Spullen staan bij de gemiddelde Nederlander op 1. De auto op nummer 2.

Meer weten? Kijk dan in het boek van Babette Porcelijn - "De Verborgene Impact". Het ligt op de leestafel.

Wil je meer weten over Babette Porcelijn en haar boek De Verborgene Impact? Open dan de QR code voor een interview met de schrijfster.





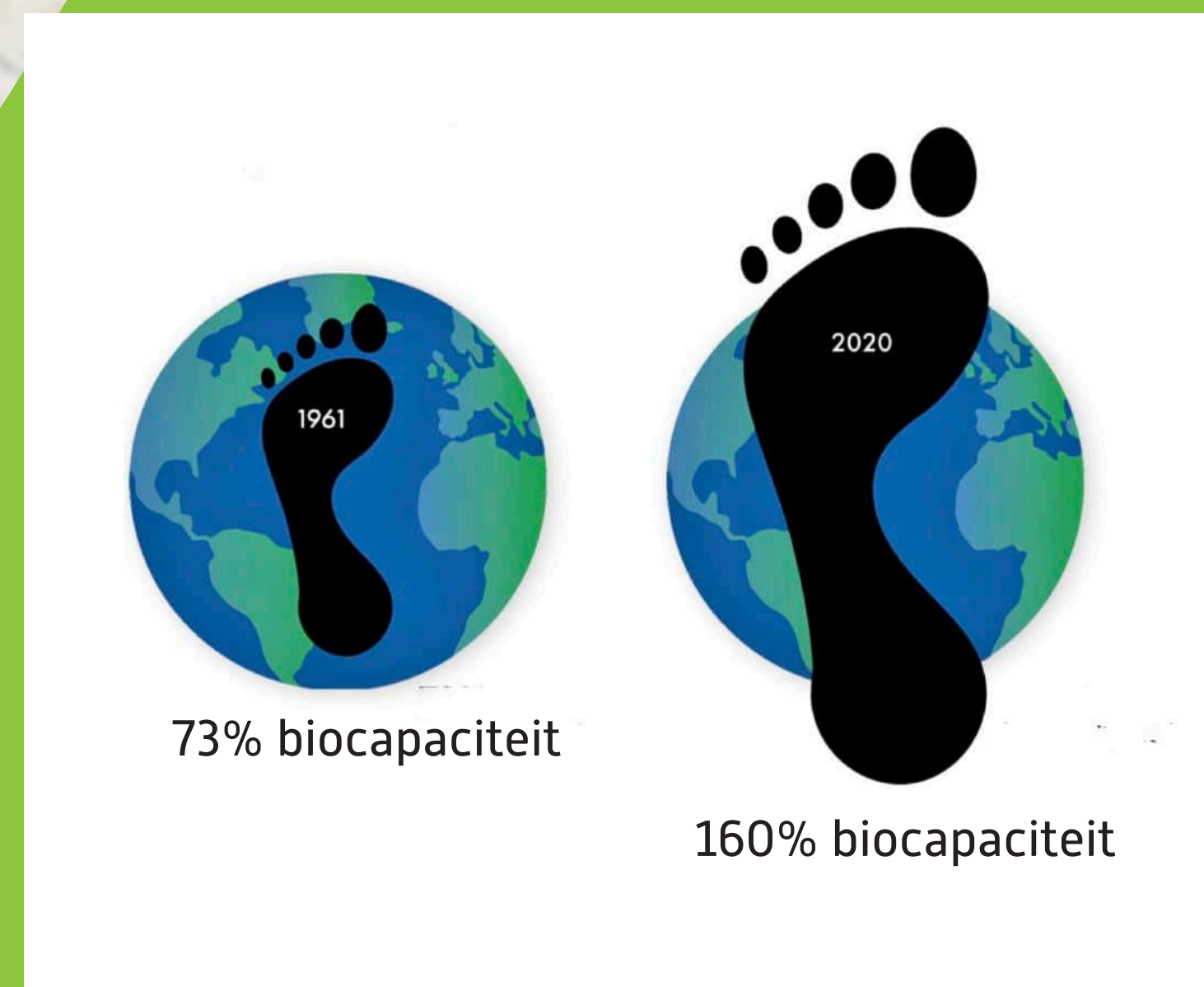
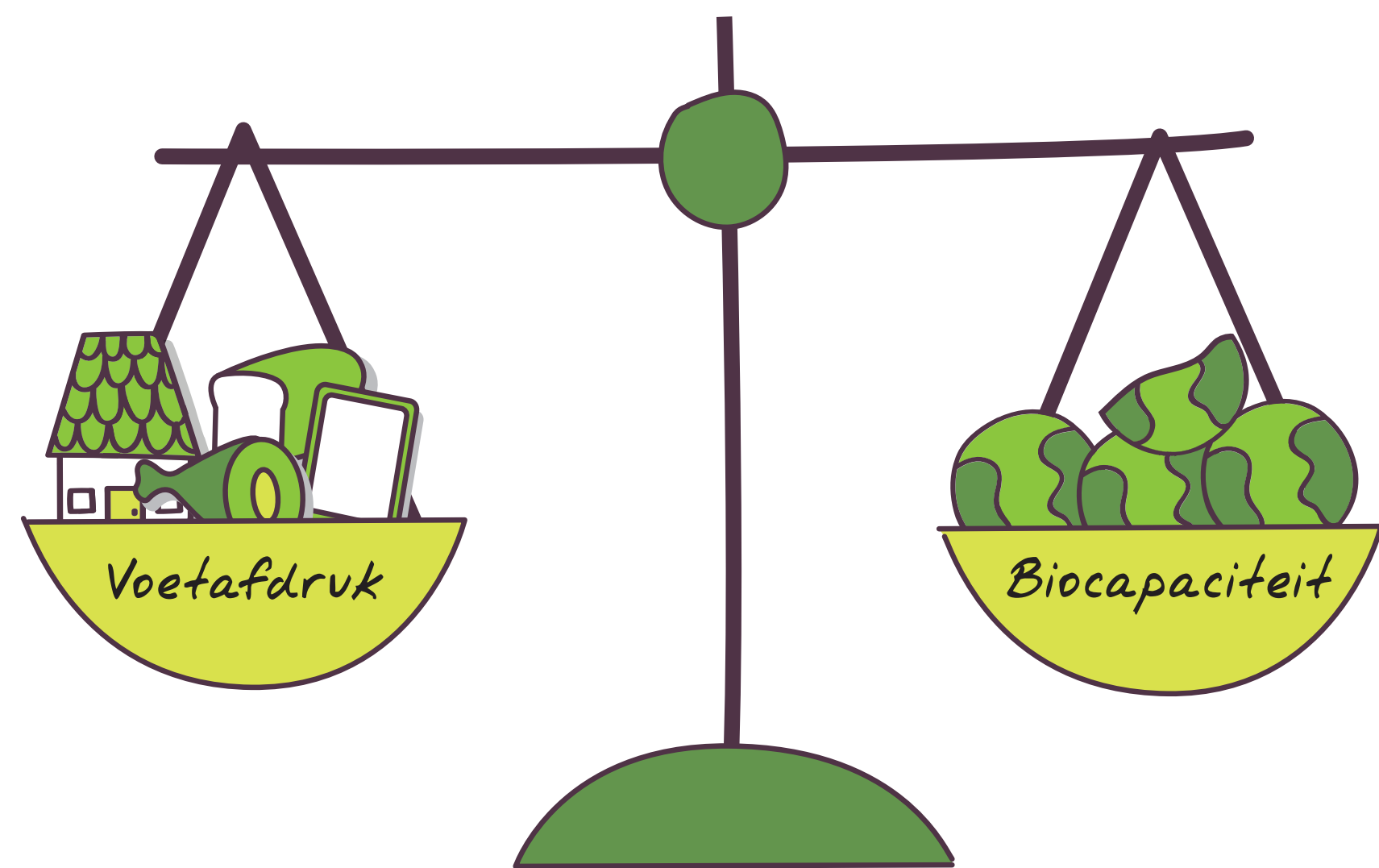
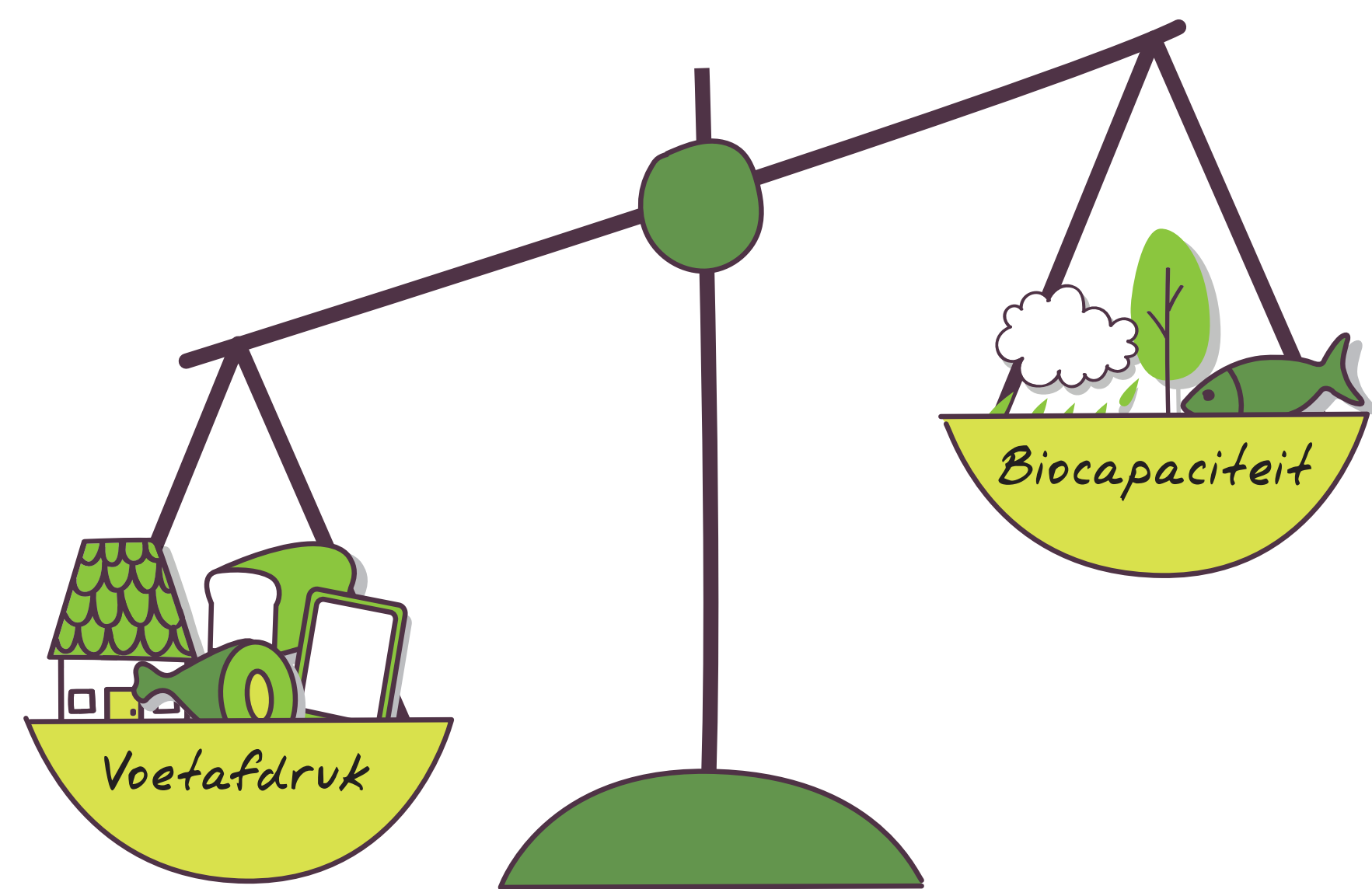
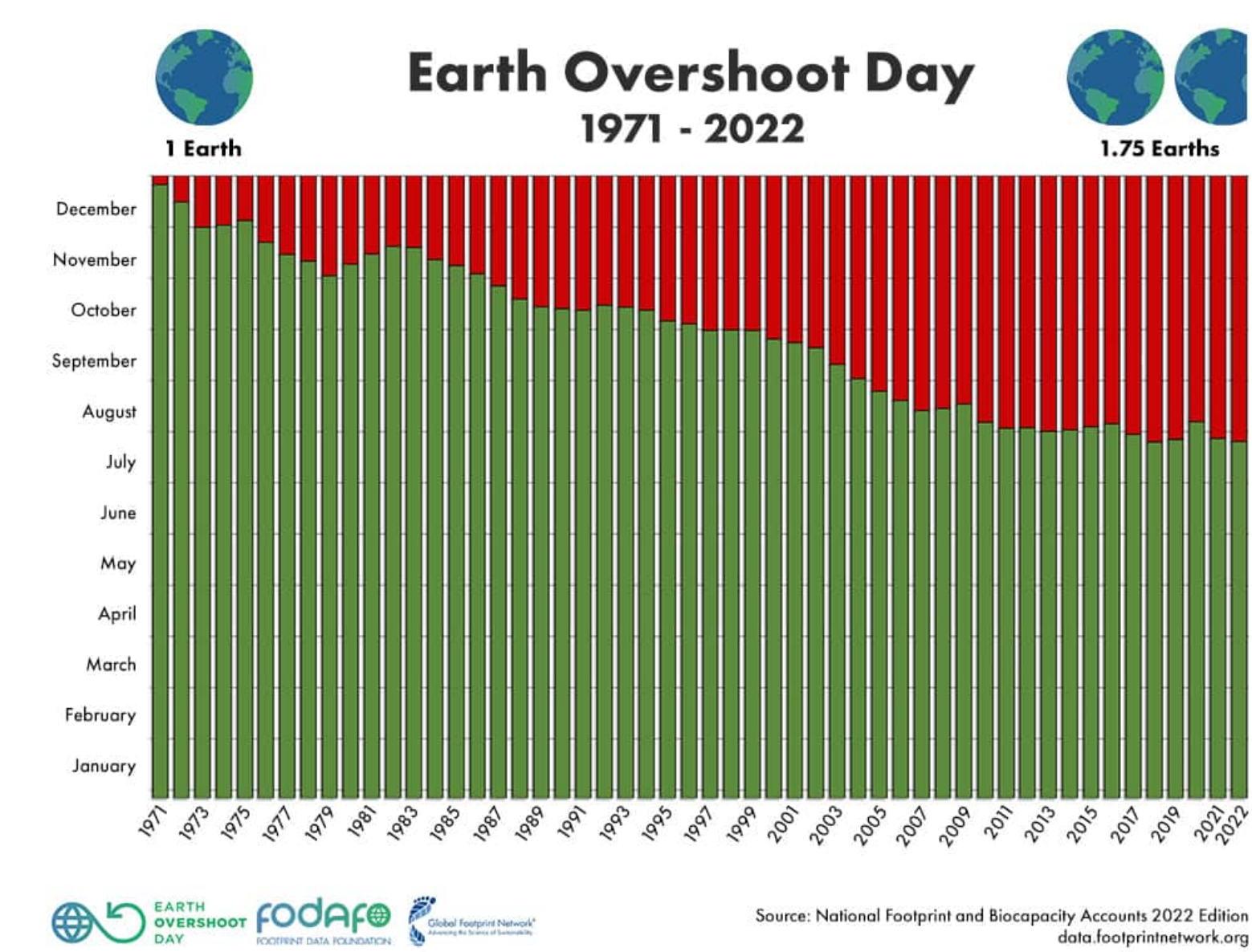
Earth Overshoot Day

28 juli 2022: Earth Overshoot Day. In 2018 was het op 1 augustus en in 1990 op 7 december. De dag waarop we officieel meer van de aarde eisen dan de aarde ons kan geven. Want eigenlijk hebben we bijna twee aardes nodig. Het Global Footprint Network berekent ieder jaar onze **ecologische voetafdruk** en onze **biocapaciteit**.

De ecologische voetafdruk is wat we verbruiken aan voedsel en grondstoffen. En hoeveel bos en water nodig is om ons afval, en dan met name onze uitstoot van broeikasgassen, te absorberen.

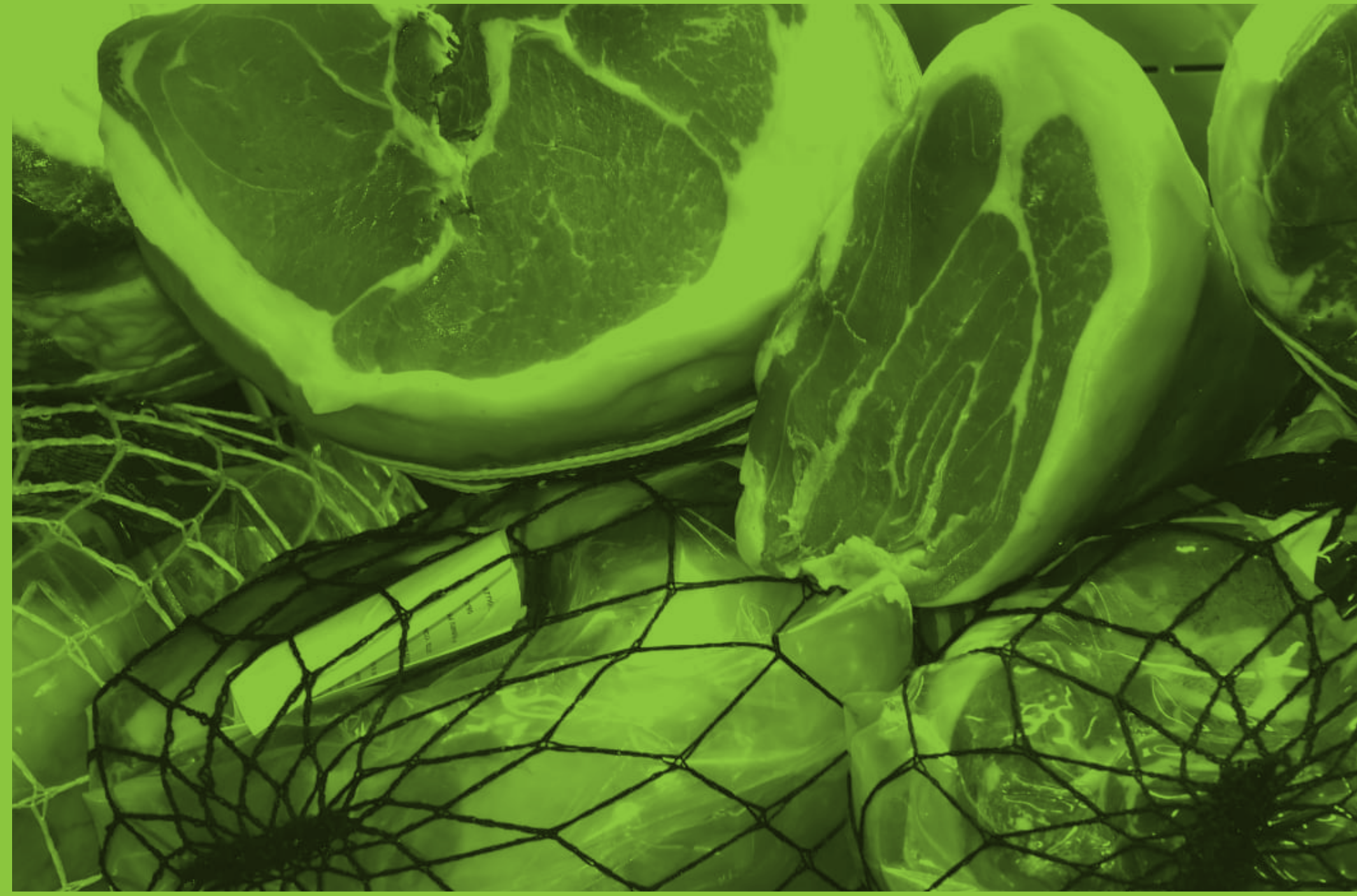
De biocapaciteit is de hoeveelheid voedsel en grondstoffen die de aarde **binnen één jaar** kan produceren en de uitstoot die bossen en oceanen kunnen absorberen.

Als je de biocapaciteit vergelijkt met de voetafdruk dan zie je dat we meer aardes nodig hebben dan de aarde ons kan geven.



We gebruiken dus teveel van de aarde.
Daar kan ik in mijn uppie niet veel aan
doen. Toch vind ik wel dat ik het moet
proberen. En als iedereen een klein
stapje zet, dan kunnen we samen veel
bereiken!

Maar waarmee verbruik ik het
meeste aarde? En wat kan ik er
aan doen? Dat ga ik uitzoeken.
Ga je mee?





3



Lineaire economie

Spullen zijn nummer één
in de impact top 10

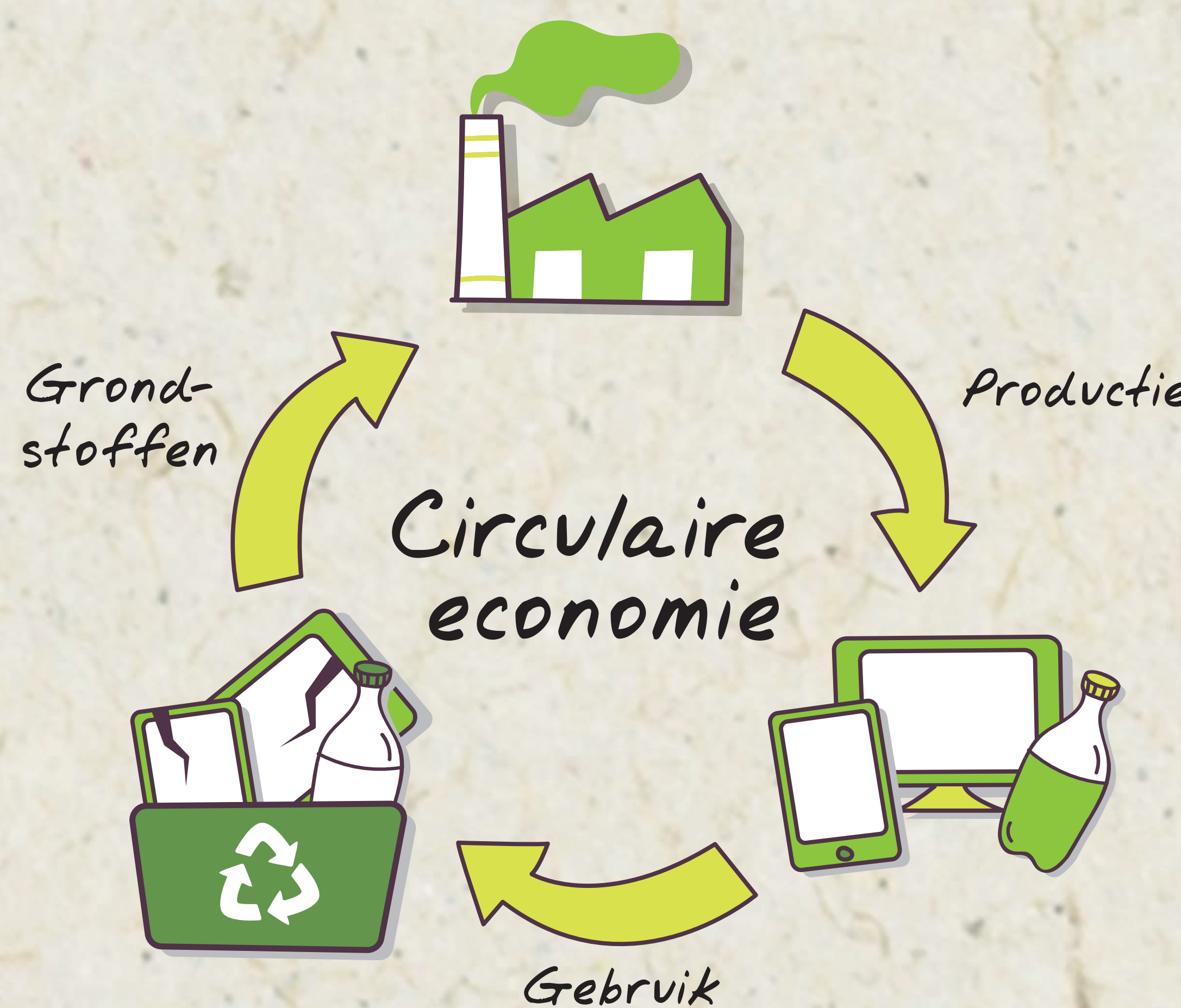
Van een lineaire economie naar een circulaire economie

Dat spullen zo'n impact hebben, komt door onze lineaire economie. Anderen maken iets, wij kopen het, gebruiken het en gooien het weg. Daarna wordt het verbrand of begraven. Gelukkig gaat het steeds vaker anders.

Steeds meer mensen scheiden hun afval zodat het kan worden gerecycled. Daarbij maken ze van oud-papier, oud-ijzer en gebruikt plastic weer nieuwe grondstoffen. Van die grondstoffen maken ze weer nieuwe producten, die na gebruik weer gerecycled kunnen worden. Een kringloop van grondstoffen. Dat is een belangrijke stap op weg naar een circulaire economie.

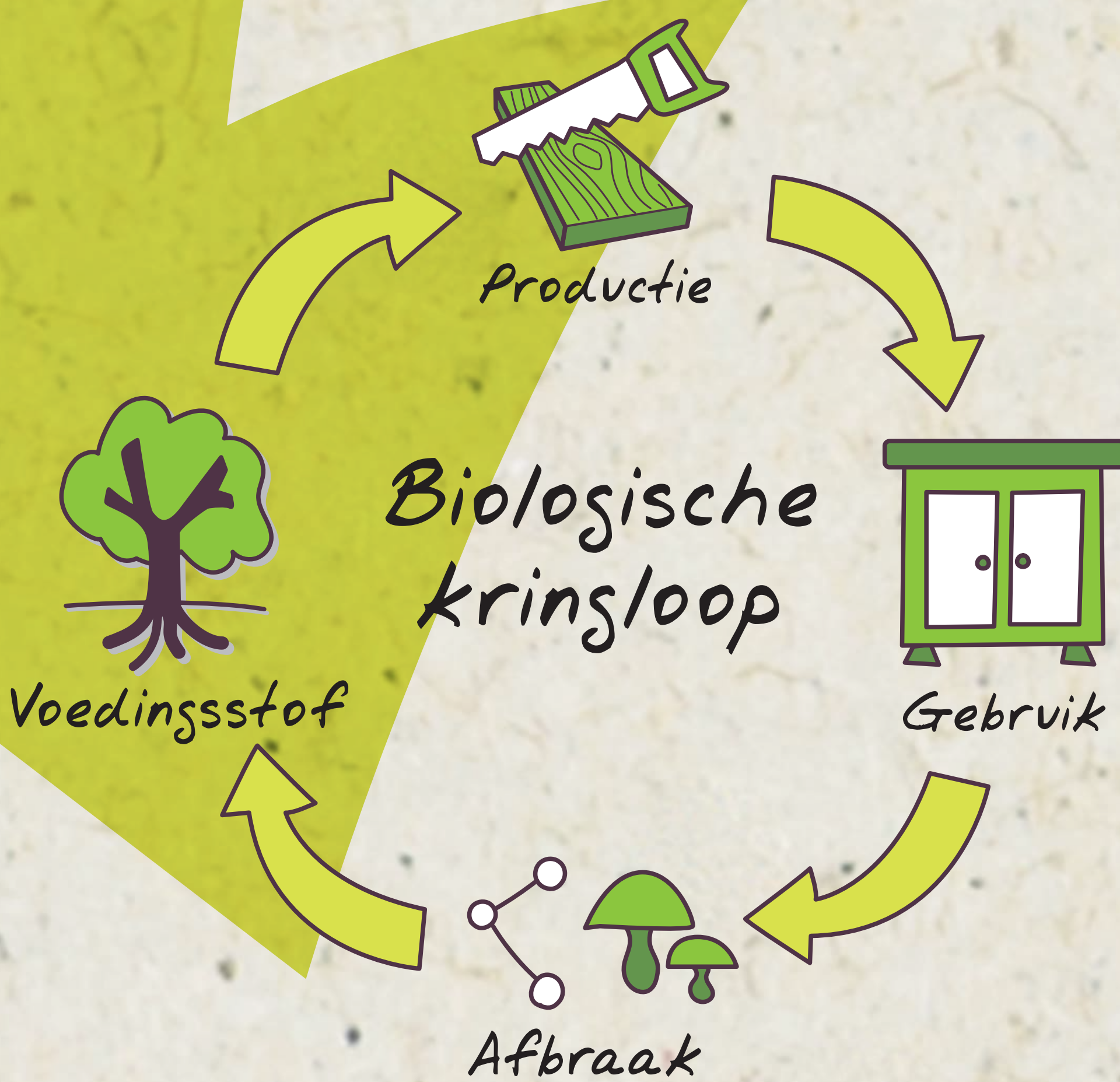
In een circulaire economie blijven uiteindelijk alle grondstoffen in de kringloop én blijven die grondstoffen evenveel waard. Dat lukt ons nu nog niet. Soms neemt na recyclen de kwaliteit van grondstoffen nog te veel af. En vaak zijn producten nog zo gemaakt dat de grondstoffen moeilijk van elkaar te scheiden zijn. Daar moeten we dus slimmer in worden.

In een circulaire economie kun je producten maken volgens twee kringlopen: een biologische kringloop en een technische kringloop.



Biologische kringloop

het "afval" wordt voedingsstof in de natuur



Voorbeelden biologische kringloop

Composteerbaar T-shirt.

Het t-shirt van C&A is ontworpen zoals de natuur het bedoeld heeft. Van biologisch afbreekbare materialen, ontworpen voor hergebruik of voor recycling tot nieuwe producten. De T-Shirts kunnen zelfs op de composthoop en zijn binnen 11 weken afgebroken.



Composteerbare opvulchips

Met alle online-aankopen worden er veel pakjes besteld en bezorgd. Ter bescherming van de inhoud wordt vaak gebruik gemaakt van opvulchips. Opvulchips zijn gemaakt van polystereen (piepschuim) en goed te recyclen, maar breken in het milieu niet af. Opvulchips van bioplastic worden gemaakt van hernieuwbare grondstoffen zoals maïs en aardappelzetmeel en zijn composteerbaar. Neem een chip uit de doos en knijp erin. Hoe voelt dat?



Voorbeelden technische kringloop

Steeds meer bedrijven ontwerpen en maken producten die steeds circulaider worden. Dat gaat stap voor stap.

Fair Phone telefoons

Fair Phone houdt bij het ontwerpen van de telefoon er rekening mee dat alle onderdelen van de telefoon gerepareerd moeten kunnen worden. Hierdoor hoef je je telefoon niet weg te gooien als er een onderdeelje kapot is. Via de website kun je precies nagaan waar de grondstoffen van de onderdelen vandaan komen (verborgen impact) en hoe de telefoon gemaakt is. Onder het motto "de duurzaamste telefoon is de telefoon die je al hebt" blijven ze zoeken naar manieren om telefoons zo lang mogelijk werkend te houden.



Matrassen

Duizend keer hoger dan de Eiffeltoren. Zo hoog is de stapel oude matrassen die elk jaar in Nederland wordt weggegooid. RetourMatras heeft diverse fabrieken in Nederland waar oude matrassen worden gerecycled. Het herwonnen materiaal gaat naar andere fabrikanten die er nieuwe producten van maken. Het bedrijf heeft in samenwerking met Ikea onlangs een nieuwe fabriek geopend waar het mogelijk is om [op termijn] de matrassen volledig weer te recyclen naar nieuwe matrassen.



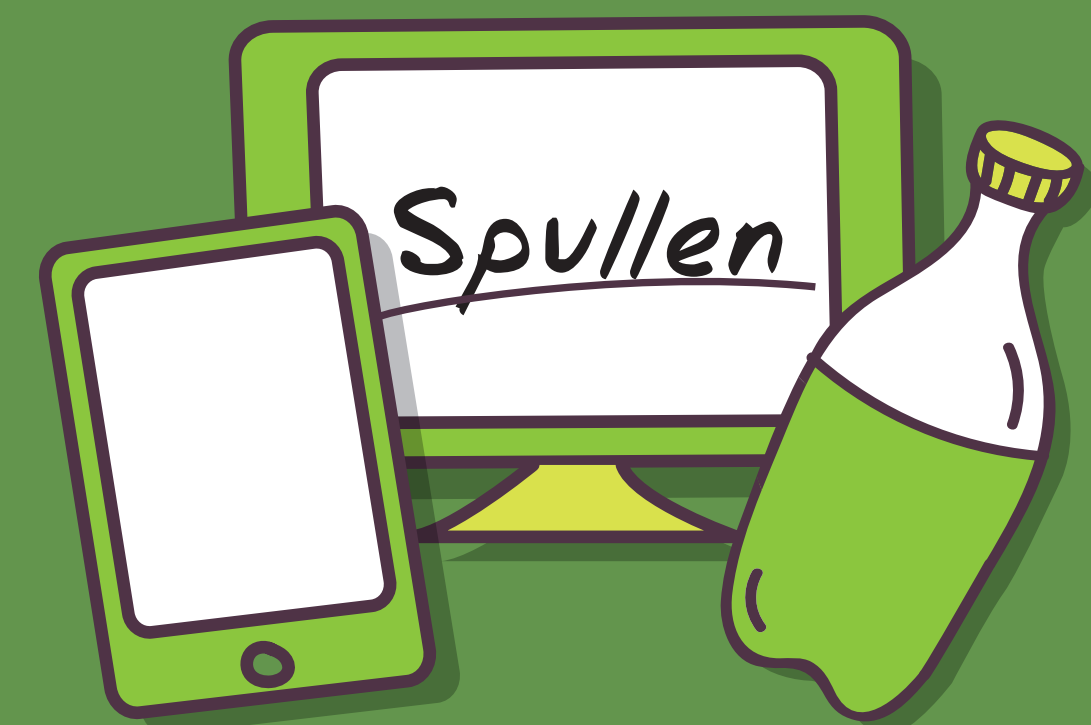
Technische kringloop

het "afval" wordt hoogwaardige grondstof



Hmm ik begin het een beetje te snappen. Jammer dat onze economie nog niet helemaal circulair is. Wat kan ik nu al doen?





Piraminder

4

Gebruik wat je hebt

Deel en leen

Tweedehands

Maak

Koop

Als je jouw impact op de aarde wil verminderen door anders met spullen om te gaan, dan wijst de Piraminder je de weg. Stap voor stap kun je bedenken of het echt nodig is om iets zelf nieuw te kopen. Consumeren heeft voordelen voor jou, het milieu én je portemonnee. Wat je niet koopt, hoef je niet te betalen en niemand hoeft het te produceren. En je houdt ruimte over in huis.

Bron: vrij naar Netwerk Bewust Verbruiken

Gebruik wat je hebt

Het eerste alternatief voor kopen is gebruiken wat je al hebt. Stel je zelf de vraag: Heb je echt een nieuwe nodig?



Deel en leen

De tweede stap is spullen delen of lenen (of huren). Ken je niemand die heeft wat je nodig hebt, dan zijn er handige apps die je kunnen helpen. Wij noemen er een paar, en er zijn er

Peerby voor spullen

Zo'n 80% van onze spullen gebruiken we niet vaker dan eens per maand. Reden voor Peerby om een app te maken waarmee je nu meer dan 4000 producten kunt lenen van mensen uit je buurt. Heel handig én gezellig. Je leert nieuwe buurtgenoten kennen, bespaart de aanschafkosten én er hoeft weer een apparaat minder te worden gemaakt. Via Peerby kun je ook je eigen spullen uitlenen.



Nextdoor voor spullen en diensten

Ook Nextdoor is een app gericht op jou en mensen uit de buurt. Meld je aan zodat je op de hoogte kunt blijven van wat er in je buurt gebeurt. Je kunt er bijvoorbeeld ook een schoonmaker vinden, iets te geef, te leen of te koop aanbieden of tips delen.



Tweedehands

Wil je een bepaald product toch echt zelf hebben, bijvoorbeeld omdat je het vaak gebruikt, laat je dan eens verrassen in een kringloopwinkel. In de kringloopwinkel worden producten opgeknapt en schoongemaakt, op een aantrekkelijke manier uitgesteld en voor een mooi prijsje verkocht, soms zelfs voor een goed doel. Adressen vind je via www.allekringloopwinkels.nl of volg de QR code. Je kunt er ook de spullen brengen die je zelf niet meer gebruikt en die je een nieuwe eigenaar gunt.



RataPlan

RataPlan heeft circa 30 vestigingen in Nederland, waaronder in Delft, Den Haag, Rijswijk en Rotterdam. De kringloopwinkels hebben als doel het bieden van werk aan mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt. Daarnaast biedt RataPlan werkervarings- en stageplaatsen en bevordert zij hergebruik. Sinds 2020 is RataPlan ook gestart met de Recyclefabriek. Kleding en textiel uit ondergrondse containers, maar ook niet-verkoopbare kleding vanuit de RataPlan kringloopwinkels komt terecht in deze fabriek. Alle textiel wordt hier door de medewerkers gesorteerd op bruikbaarheid en volledigheid, en vervolgd daarna zijn weg om nog verder gerecycled te worden.

Leuk! Ik kan voor mijn vakantie een tentje lenen van een mevrouw die bij mij om de hoek woont. Zou ik ook een auto ergens kunnen lenen?



Vervoer

Meer auto's om te delen

Wist je dat er in Nederland 8 miljoen auto's gemiddeld 23 uur per dag stilstaan? Daarom nodigt **SnappCar** je uit je eigen auto te verhuren. Of, als je zelf geen auto hebt, er één te huren van iemand bij jou in de buurt. Liever een auto delen met mensen die je kent? Dat regel je handig via de **vereniging Deelauto**. Wil je liever wat "anoniemer" huren, dan past **Greenwheels** of **MyWheels** misschien beter bij jou.



Onafhankelijke informatie over al deze en andere initiatieven vind je op www.autodelen.info.

Tweedehands

Ook **Tweedehands**, toch anders

Er zijn steeds meer sociale ondernemers en kunstenaars die gebruikte producten en grondstoffen **upcyclen**. Dat betekent dat ze op een creatieve manier van afgedankte materialen of voorwerpen iets nieuws en bijzonders maken. Zo krijgen die afgedankte grondstoffen veel meer waarde. In de expo zie je een paar leuke voorbeelden.

Stichting Stunt

Stichting Stunt is gevestigd aan de Vulcanusweg in Delft en zij hebben een upcyclewerkplaats. Met hun kunststof recyclelijn maken ze nieuwe producten van gebruikt plastic. Van het plastic worden bijvoorbeeld krukjes gemaakt. De dopjes worden omgevormd tot lampenkappen of placemats. In de houtwerkplaats maken ze van rest- en sloophout toffe producten. Van dienbladen en kistjes tot displays en tuinmeubels. Met dit volledig circulaire project laten ze zien dat je lokaal, duurzaam en sociaal ondernemen helemaal 'rond' kunt maken.

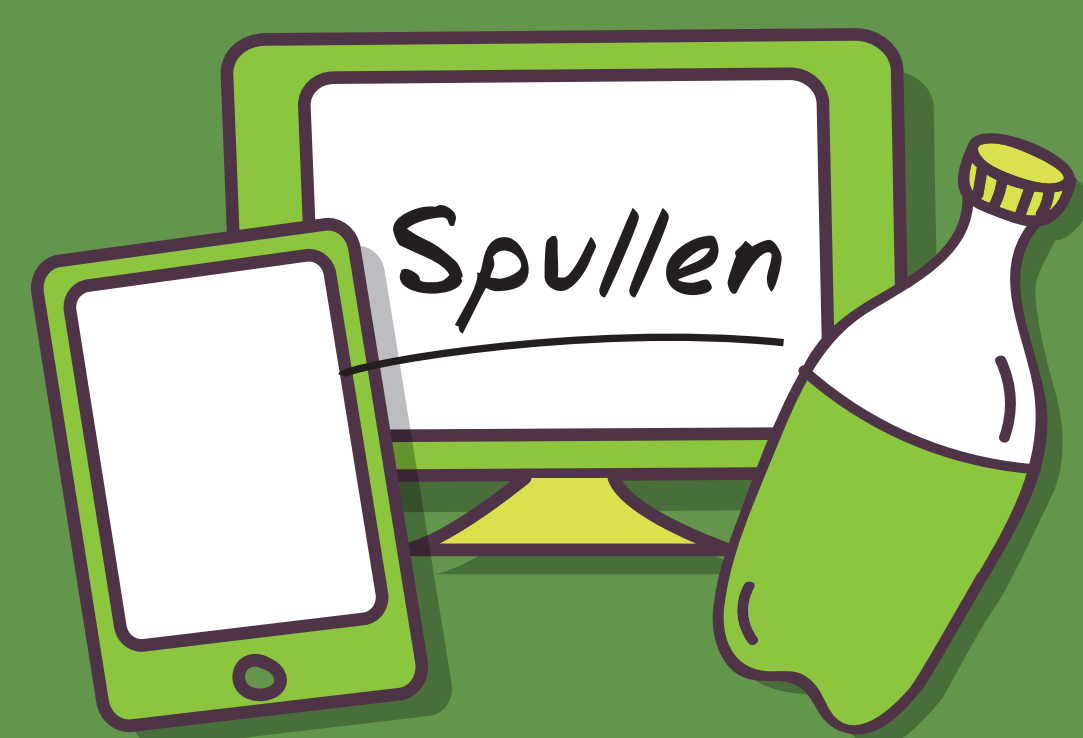
De tropische vis is door kunstenaars van Ocean Sole gemaakt van teenslippers die op het strand in Kenia zijn ingezameld. Dat is driedubbel upcyclen: de grondstoffen krijgen meer waarde, de oceaan wordt schoner en de lokale bevolking heeft een inkomstenbron.



Wauw! Ik zag er allemaal leuke dingetjes voor in mijn huis. En ik heb net een hele leuke tas gescourd!



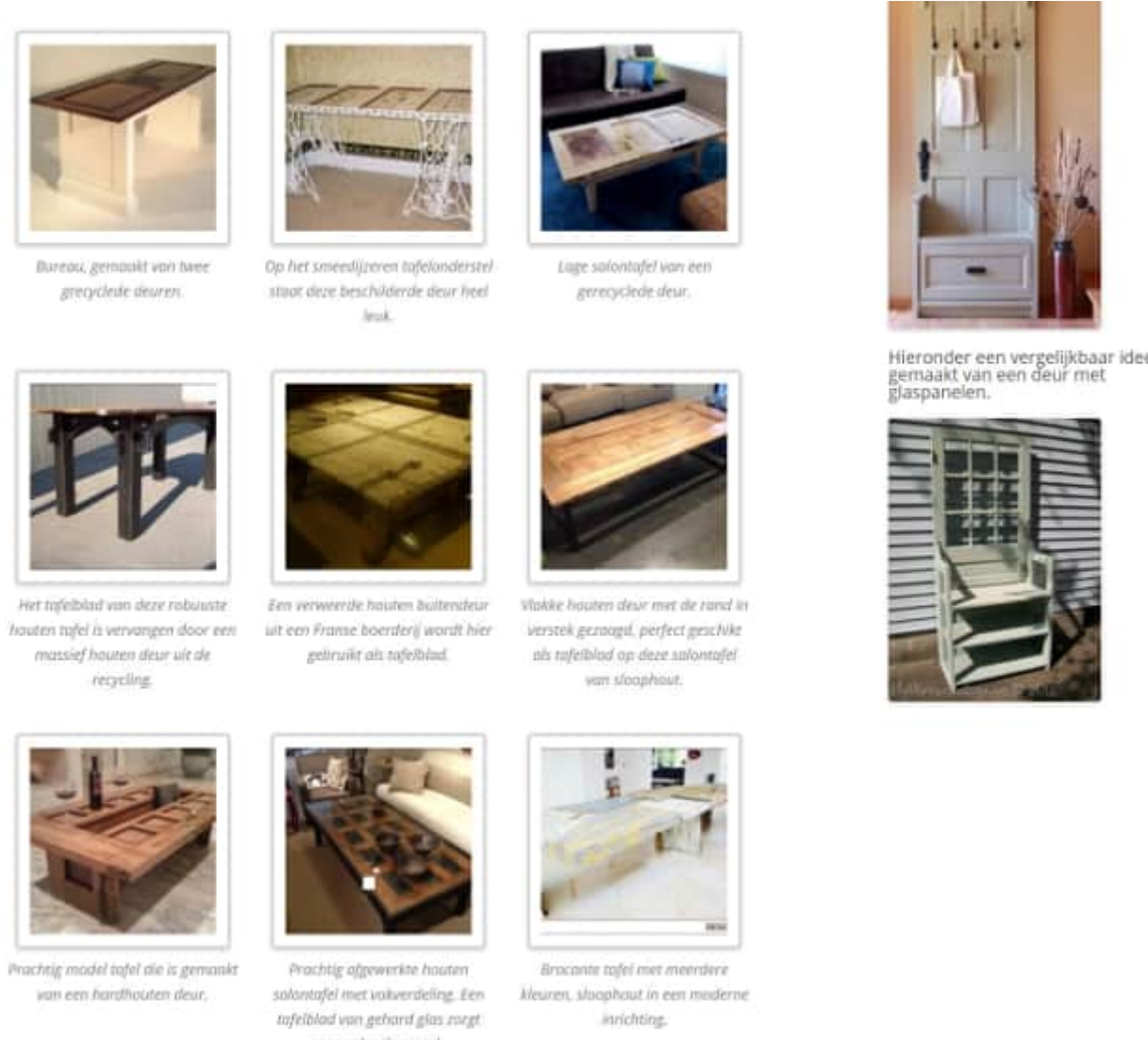
De auto is nummer twee in de impact top 10



Maak

De vierde stap op de Piraminder is maken. Heb je iets nodig, maak het zelf! Kijk eens of je spullen in huis hebt die je kunt upcyclen naar het product dat je nodig hebt. Stel je wilt een tafeltje kopen. Kijk dan eens of je nog hout of iets van metaal in de schuur hebt staan waar je zelf een tafeltje van kunt maken. Wedden dat je dan veel meer plezier van je nieuwe tafeltje hebt.

Laat je inspireren:



Van lappen stof die je nog hebt liggen kun je kleding naaien of een tasje om groente in te doen in de winkel. Dat laatste idee komt van de site Akwardduckling.nl. Daar vind je ook 10 tips wat je met oude sokken kunt doen: Een sok werkt uitstekend als stofdoek in huis. Doe de sok om je hand, maak deze eventueel nat en vegen maar. Of maak een leuke handop van een oude sok.



Maar ja, soms heb ik toch zin om te winkelen. Kan ik dan nog op iets letten?



Wat gaaf! Ik ga thuis googelen op 'Zelf upcyclen' voor nog meer creatieve ideeën.

Maak

is ook...

Repareer

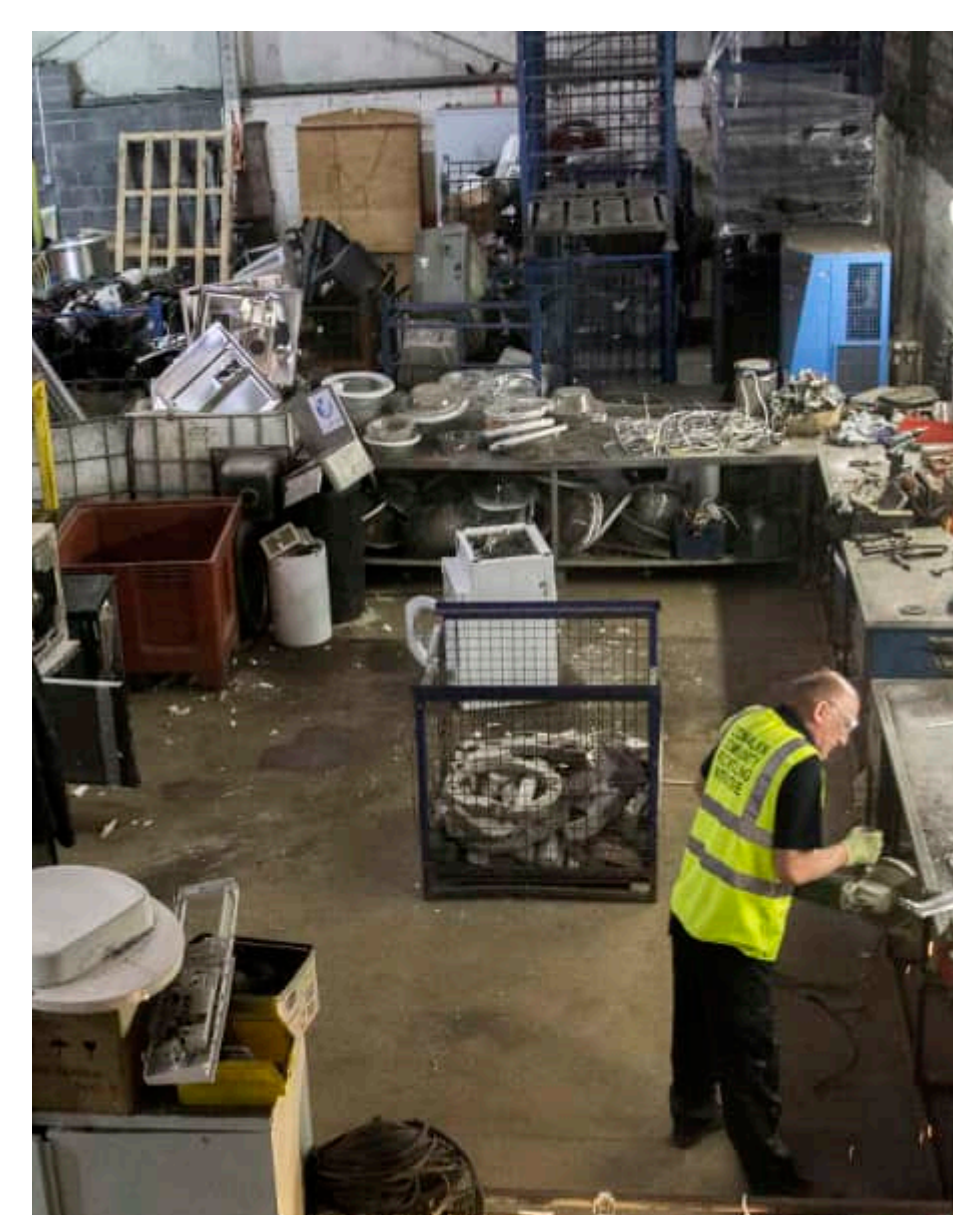
Maken betekent ook repareren. Sommige apparaten of spullen die kapot zijn kunnen gerepareerd worden. Ga eens langs bij een repar café bij jou in de buurt en laat checken of je koffie-apparaat, kleding of speelgoed nog gerepareerd kan worden. De reparatie is gratis en scheelt je weer de aanschaf van iets nieuws. Je vindt een repar café via www.repaircafe.org. Of googel op 'repar café'.



Niet alles is te repareren

Soms zijn kapotte elektrische apparaten niet meer te repareren. Gooi ze dan niet weg bij het restafval, maar breng ze naar inleverpunten bij de supermarkten of de milieustraat van de Avalex. De onderdelen van de apparaten, vooral de metalen, kunnen dan op een goede manier gerecycled worden voor hergebruik.

Sommige apparaten zijn zo gemaakt dat ze niet uit elkaar gehaald kunnen worden. Je kunt ze dan ook niet repareren. Dit past niet in een circulaire economie. Producenten maken gelukkig steeds meer apparaten die wel gerepareerd kunnen worden. Zoals de Fairphone die we eerder lieten zien.





Koop duurzaam



Winkel eerlijk

Koop zo min mogelijk plastic



Verminder of recycle verpakkingen

Wil je écht verpakkingsarm boodschappen doen, dan kun je bijvoorbeeld online boodschappen doen bij **Pieter Pot** (www.pieterpot.nl) of bij **Lockolooop** (www.lockolooop.nl). Bulkwinkels kan je vinden op de website **www.hetzerowasteproject.nl**. Denk bij 'bulk boodschappenadressen' aan verpakkingsvrije winkels, specialistische thee- of notenzaakjes, basic keukenspullen.

Het zero waste project

Janssen en Nicky Kromm

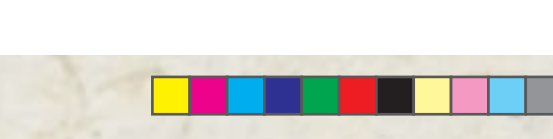
HET ZERO WASTE PROJECT

EEN LEUKER LEVEN MET MINDER PLASTIC

Wat een leuke winkels! Nu weet ik hoe ik kan piraminderen met spullen. Maar waar let ik op als ik eten koop?

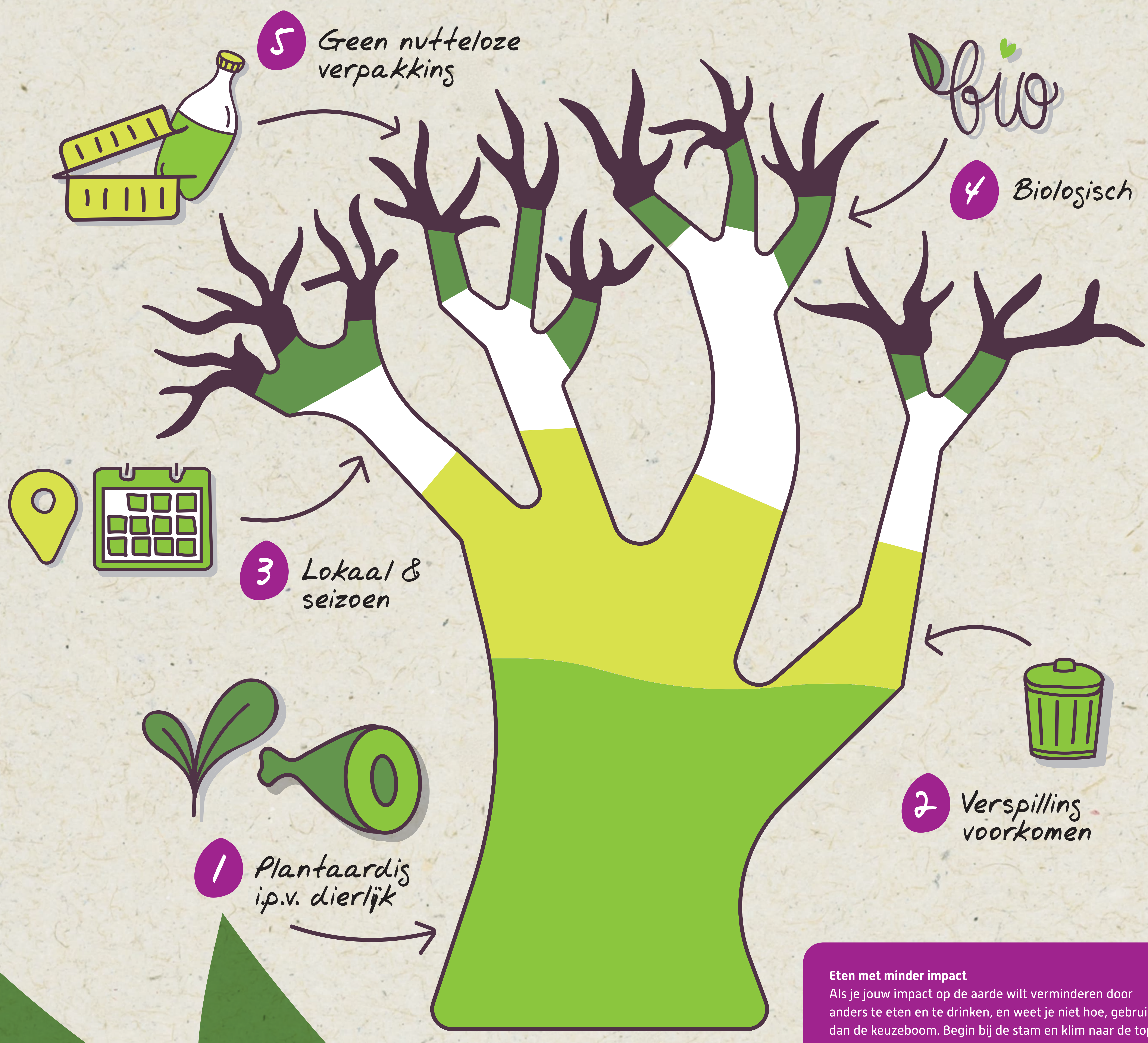


circulaire economie



Voedsel

Keuzeboom voor voedsel



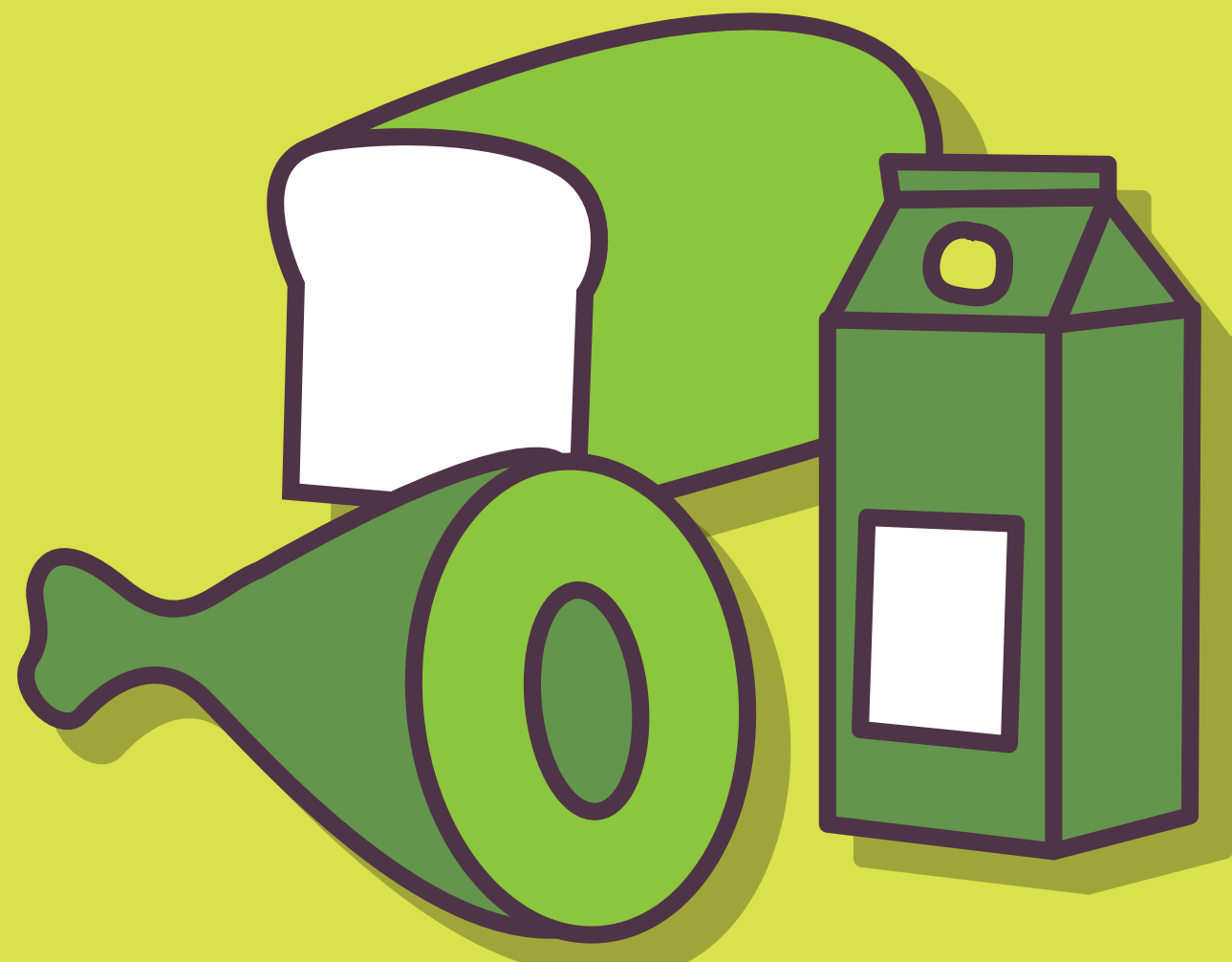
Vlees is nummer vier in de impact top 10

Vis en drinken nummer vijf in de impact top 10

Eten met minder impact
Als je jouw impact op de aarde wilt verminderen door anders te eten en te drinken, en weet je niet hoe, gebruik dan de keuzeboom. Begin bij de stam en klim naar de top. En bedenk dat je niet alles perfect hoeft te doen: er zitten meerdere takken aan de boom. Als je het vandaag beter doet dan gisteren, ben je mooi op weg!



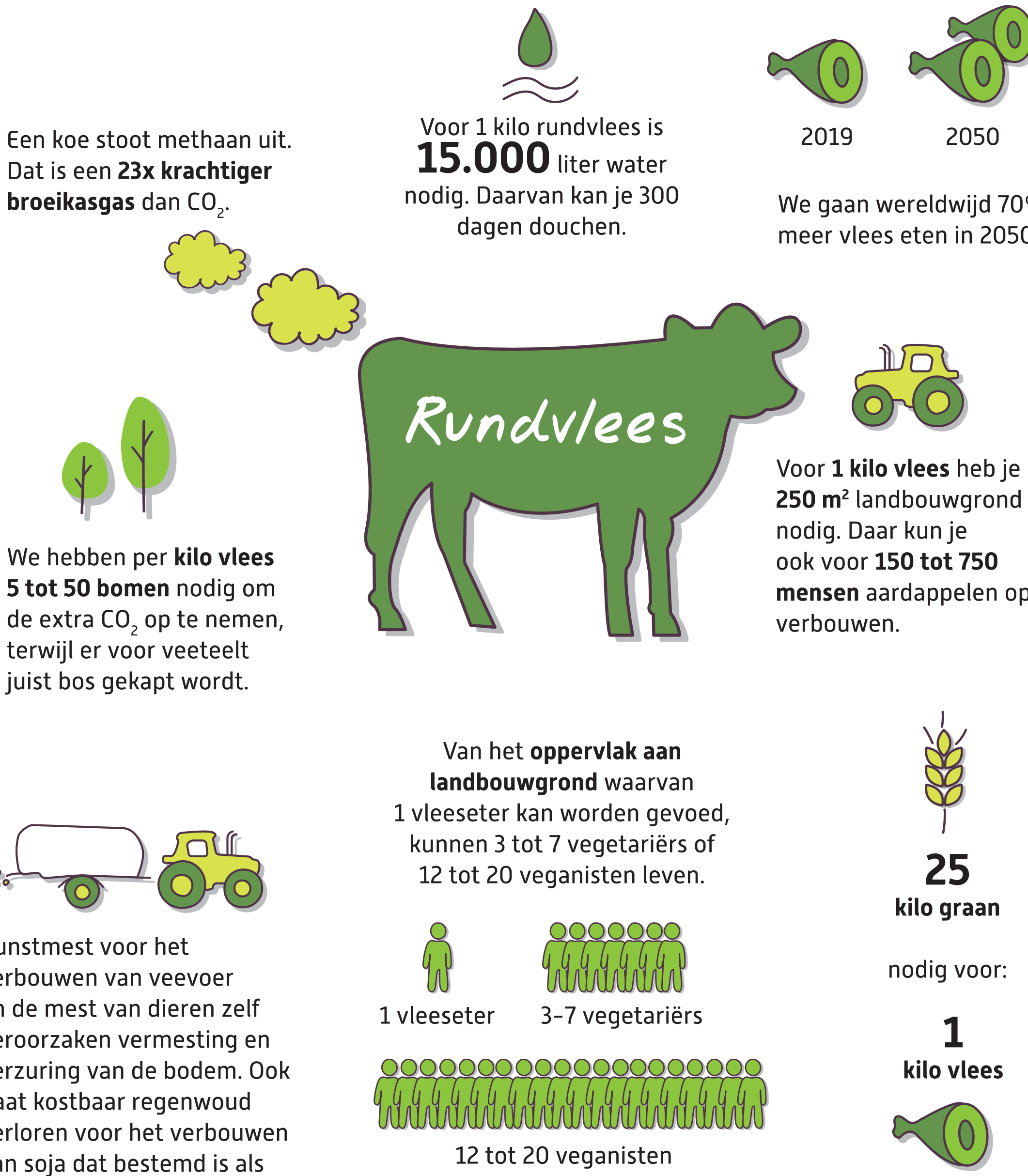
Voedsel



1 Plantaardig ip.v. dierlijk

Het meeste verschil maak je door te kiezen voor meer plantaardig in plaats van dierlijk eten. Dat betekent niet persé 100% vegetariër zijn. Je kunt ook bij iedere maaltijd iets minder vlees en meer groente eten. Of zo nu en dan een dag vegetarisch eten. Als je een jaar lang een dag per week geen vlees eet, bespaar je bijna 6 kilo aan vlees, zo'n 572 kilometer rijden met een gemiddelde auto en 750 liter water.

Tegenwoordig is er veel keuze aan vleesvervangers. Sommige lijken ze zoveel op vlees dat sommige mensen het verschil niet proeven. Daarnaast zijn er ook traditionele vleesvervangers zoals bonen, linzen en tofu. Je kunt ook kiezen voor vlees dat minder impact heeft dan rundvlees, denk bijvoorbeeld aan kip en varkensvlees.



Bron: De verborgen impact. © Brechtje Rood

2 Voorkom verspilling

Daarna verklein je je impact het meest door minder voedsel te verspillen. Ongeveer een derde van al het geproduceerde voedsel wordt verspild doordat we voedsel weggooien tijdens oogst, verwerking of in de supermarkt.

Je kunt zelf makkelijk voedselverspilling thuis voorkomen. Handige tips & tricks vind je op de site van het voedingscentrum:



- Kijk eerst in je kast en koelkast en bedenk dan wat je wilt gaan koken. Gebruik wat je hebt en maak een lijstje van wat je precies nodig hebt.
- Bewaar voedsel op de goede plek. Op hun bewaarwijzer staat wat je in of buiten de koelkast bewaard. (Wist je dat je tomaten en paprika buiten de koelkast moet bewaren?).
- Staat er ten minste houdbaar tot of T.H.T. op de verpakking? En is de datum voorbij? Check zelf of je het nog kunt eten of drinken. Weggooien is vaak niet nodig.

Help anderen om minder te verspillen

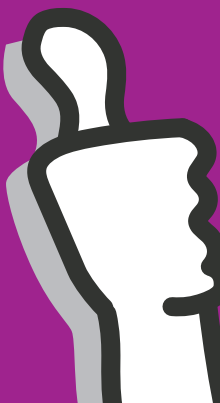
Ook winkels en restaurants doen hun best om minder te verspillen. Ze verkopen groente die er anders uitzien of doen mee met **"Too good to go"**. Met de app van Too Good To Go gaan winkeliers en horecagelegenheden voedselverspilling tegen. Zij stellen een "magic box" samen met producten die ze die dag niet hebben verkocht. Jij kunt de box met een flinke korting kopen via de app en ophalen in de winkel, ook in Delft e.o!

Hoe werkt too good to go?

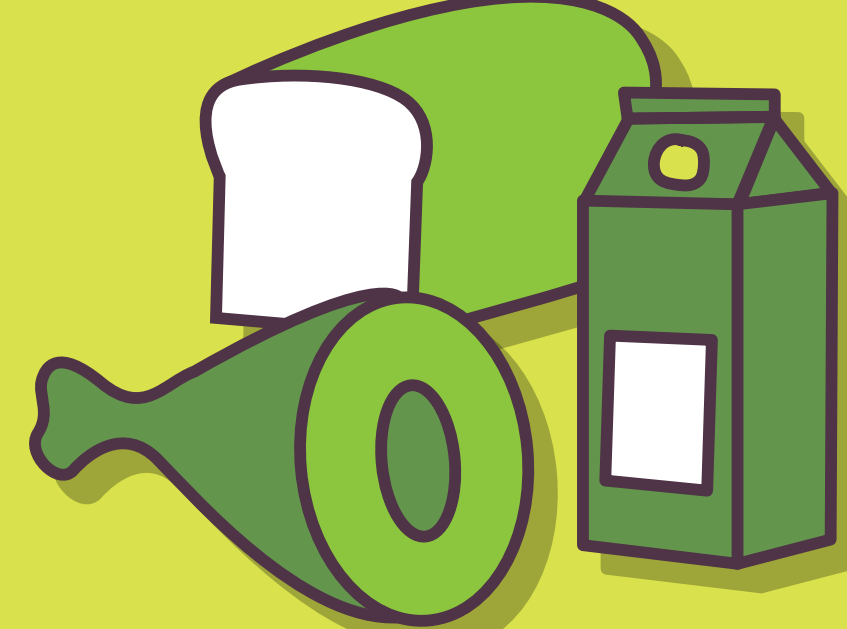


Wat leuk: mijn favoriete restaurantje doet ook mee!

Ik denk dat ik begin met drie dagen in de week zonder vlees... en met het lenen van een vega-kookboek



Voedsel



3 Lokaal & seizoen

Een deel van de impact van voedsel, zit hem in de weg die het voedsel aflegt van de boerderij via de winkel naar je huis. Veel groente, fruit en vlees uit verre landen wordt naar Nederland gebracht per vliegtuig. Dat veroorzaakt veel CO₂ uitstoot. Hetzelfde geldt voor voedsel dat buiten het seizoen in een verwarmde kas wordt gekweekt.

Kies je voor seizoensproducten die van minder ver komen, dan maak je een keuze met minder impact.

4 Biologisch

Kiezen voor biologische producten is de vierde keuze waarmee je je impact nog verder kunt verkleinen. Biologische producten moeten aan hogere eisen voor dierenwelzijn en duurzaamheid voldoen. Toch zijn niet alle aspecten milieuvriendelijker. Zo stoot een dier dat lekker buiten mag scharenlen meer ammoniak uit dan een dier dat altijd binnen staat. Milieucentraal zette de verschillen per product op een rij. Als je kijkt naar de totale milieuprestaties van biologische landbouw en gangbare landbouw, dan scoort biologisch op veel punten beter dan gangbaar.

Kenmerken van biologisch



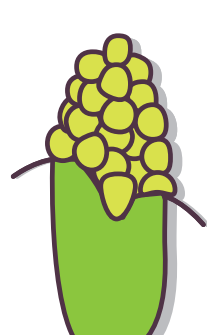
Meer leefruimte



Biologisch voer



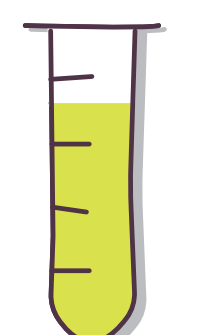
Geen preventieve
antibiotica



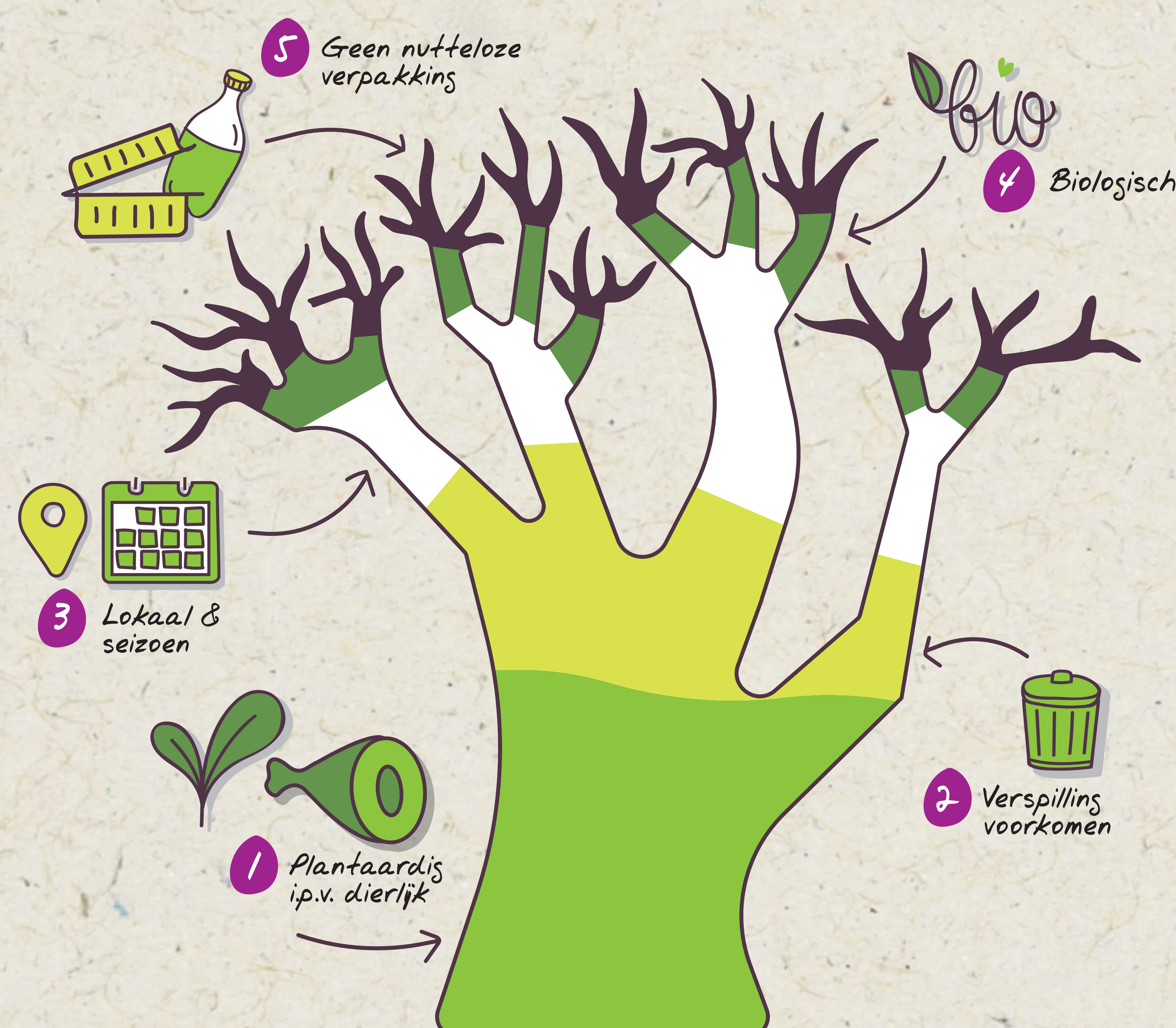
Geen chemische
bestrijdingsmiddelen



Geen gebruik van kunstmest



Geen chemische geur,
kleur- en smaakstoffen

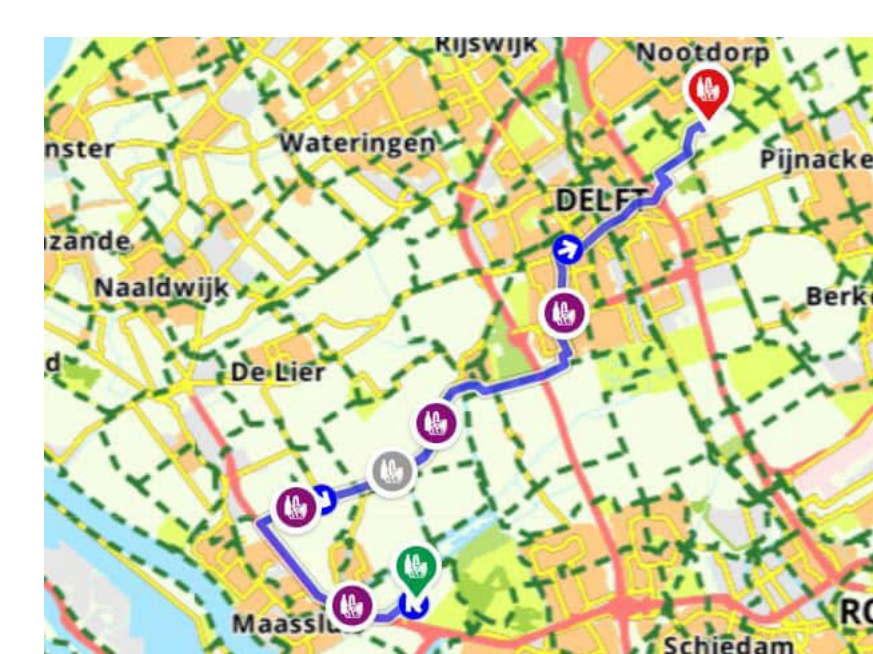


In Delft e.o. zijn meerdere plekken waar je biologische, regionale en/of seizoensproducten kunt kopen. Ze hebben allemaal hun eigen karakter.

Lokale producten

In en rondom Delft kan je op diverse plekken lokaal gemaakte producten kopen. Via de website www.puurmiddendelfland.nl kan je bijvoorbeeld een speciale fietsroute doen langs de streekproducenten in Midden-Delfland. Je fietst langs:

- Hoeve Rust-hoff
- Bavette Farmshop
- Melk Lokaal Westgaag
- Boerderij Landlust
- Kaas & Zuivel boerderij van Winden
- Hoeve Bouwlust
- Jumbo Buitenhof
- Hoeve Biesland



Tip: kijk van tevoren naar de openingstijden per locatie, deze kunnen variëren.



Foto: website Puur Midden-Delfland

Rechtstreex

Rechtstreek
 Bij www.rechtstreek.nl kan je in de regio's Den Haag en Rotterdam online producten bestellen van boeren uit de buurt. Het assortiment is behoorlijk uitgebreid en bevat zelfs kant-en-klaarmaaltijden. Ook is er een aanbod van diverse boxen (groentenbox, fruitbox, combibox). De bestelling wordt thuisbezorgd of kan worden afgehaald bij diverse afhaalpunten.



Voedsel



Kistje vol smaak
www.kistjevolmaak.nl
Bij Hoeve Biesland kan je het 'Kistje Vol Smaak' bestellen. Iedere week is dit kistje gevuld met de meest verse biologische groente, fruit en andere lekkere producten uit de eigen moestuin van Hoeve Biesland of van boeren uit de streek (en soms van iets verder weg).

Ekomenu
www.ekomenu.nl
Ekomenu bezorgt jouw maaltijdbox wekelijks bij je thuis. Iedere box is gevuld met producten van biologische Nederlandse boeren bij voorkeur uit de streek. Je sluit een flexibel abonnement af en je kunt ook nog extra versproducten toevoegen.



5 Green nutteloze verpakkingen

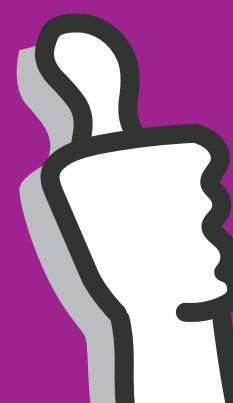
De laatste stap in de keuzeboom is kiezen voor voedsel dat niet nutteloos is verpakt. Daar hebben we al genoeg over gezegd...



Samen duurzaam voedsel produceren

De betrokkenheid van burgers bij de landbouw neemt toe, al is het maar dat steeds meer mensen willen dat hun voedsel met respect voor de natuur geproduceerd wordt. In Nederland zijn diverse initiatieven ontstaan, waarbij burgers grond aankopen voor natuurinclusieve-, kringloop- en biologische landbouwmethoden. Voorbeelden hiervan zijn Stichting Aardpeer, Burgercoöperatie Land van Ons en stichting Herenboeren. Herenboeren De Vlinderstrik is een coöperatieve boerderij aan de rand van Rotterdam, gevormd door een groep consumenten die een boer in dienst heeft die voedsel voor hen produceert. Met die boerderij voorzien zij in hun eigen voedsel.

Wat leuk, een heuse boerderij. Daar kan ik makkelijk eens naartoe fietsen.



Top keurmerken

Behalve bij de lokale voedselinitiatieven, vind je ook in de supermarkt steeds meer biologisch eten, plantaardige alternatieven voor vlees en meer verantwoord geproduceerde producten. Die zijn te herkennen aan de keurmerken op de verpakking. Alleen zijn er inmiddels meer dan 250 "duurzaamheidskeurmerken" en het is niet altijd duidelijk wat ze echt betekenen. Milieucentraal zocht het uit voor hun keurmerkenwijzer en maakte een top 10 van de meest duurzame keurmerken. Kijk ook op www.keurmerkenwijzer.nl voor de actuele keurmerken.



Buurt(moes)tuinen

In Delft en omliggende gemeentes zijn diverse buurt(moes)tuinen, kindertuinen en pluktuinen. Hiernaast een overzicht van tuinen in Delft e.o. (met dank aan Naar Buiten-coalitie Delft, IVN en Provincie Zuid-Holland).

Google 'stadstuinen', 'stadslandbouw', 'buurttuinen', 'kindertuinen' voor tuinen in je buurt.

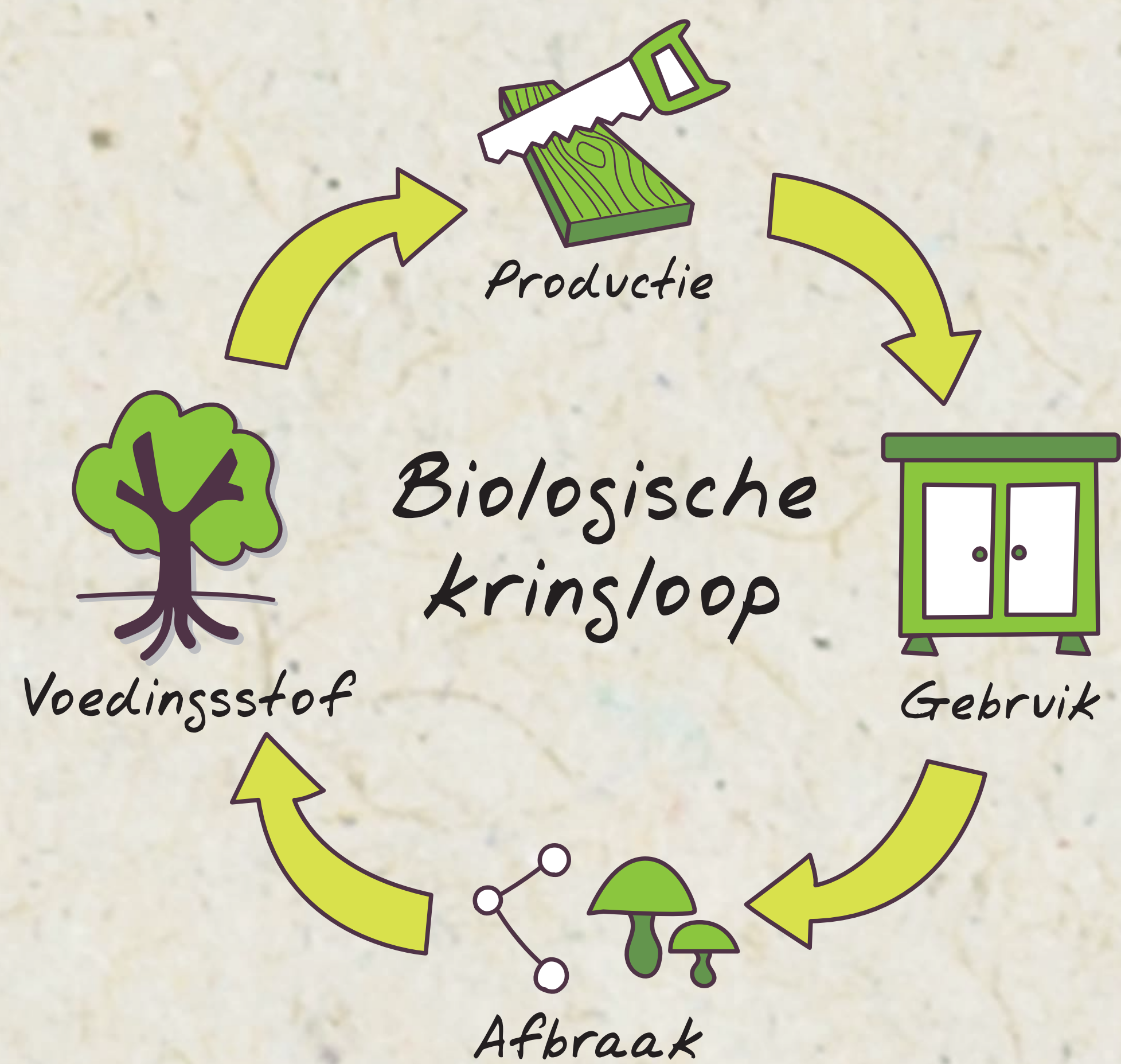


Handig die keurmerken. Dat maakt het kiezen in de supermarkt wat makkelijker.



Biologische kringloop

het "afval" wordt voedingsstof in de natuur



Ook met voedsel kun je de kringloop sluiten. Een flink deel van ons restafval is nu nog groente-, fruit- en tuinafval (gft), dat met de rest van het afval wordt verbrand. Als je dat afval ook scheidt, dan blijft het in de biologische kringloop. Het gft van inwoners van Delft e.o. wordt ingezameld door Avalax. Ongeveer twee derde van het GFT-afval wordt meteen tot compost verwerkt, iets meer dan een derde wordt eerst vergist: dat levert behalve compost ook biogas (groen gas) op.

Compost wordt bijvoorbeeld door boeren, tuinbouwers en gemeenten gebruikt om de bodem te verbeteren. Het groen gas gaat direct het aardgasnetwerk in. Zo kun je er thuis lekker warm mee douchen. Wist je dat je van een emmertje met 5 kilo GFT al vijf minuten warm kunt douchen? Gooi etensresten en snoeiafval daarom in de groene bak (de gft-bak).

Op internet kun je tips vinden om zelf een composthoop aan te leggen.

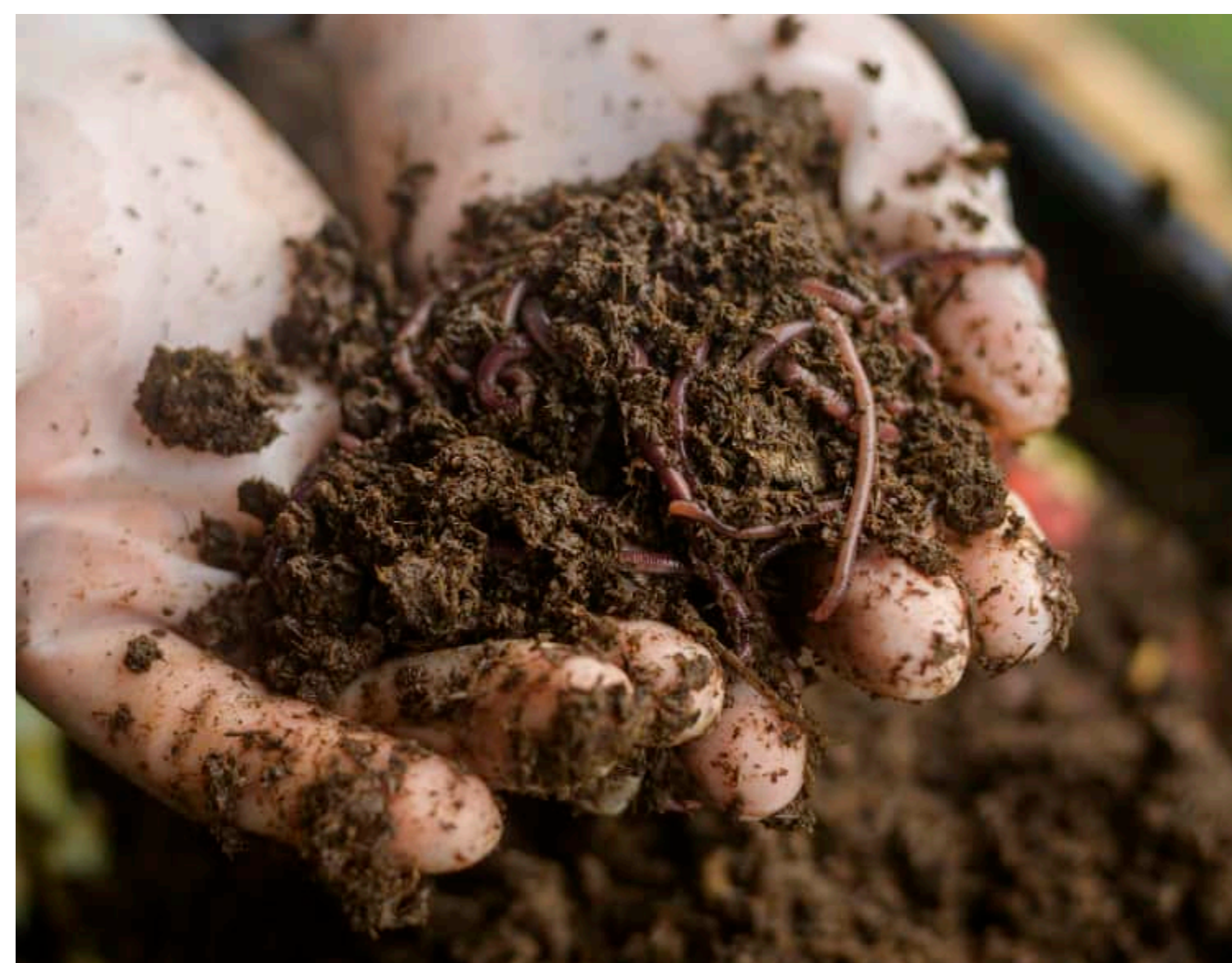
Voordelen van zelf compost maken:

- Het bespaart een grote stroom aan afval.
- Het verbetert de bodemstructuur van je tuin.
- Compost is een zeer goedkope meststof.
- En niet onbelangrijk: dit alles kost je niet al te veel moeite!

Zet wormen aan het werk

Wormenhotels

Je kunt ook gift composteren met behulp van wormen. Dat kan thuis in het klein in je eigen wormenbak of in het groot via een buurtwormenhotel. In diverse gemeenten vind je wormenhoteles. Zo staan in Delft al meer dan 12 wormenhoteles. Een wormenhotel is een kast op straat waar buurtbewoners hun groente, fruit- en etensresten in composteren met behulp van wormen. Dit levert niet alleen een waardevolle bodemverbeteraar op, het maakt de buurt leuker en gezelliger. Iedereen vindt het leuk een wormenhotel; de mensen in de buurt die leuker wordt, de gemeente die minder restafval hoeft te verwerken, de dieren en planten die betere voeding krijgen en natuurlijk de wormen die het hele jaar verwend worden in een fijn hotel!



Oh jee...ik moet
bekennen dat ik mijn
groenafval niet goed
scheid. Terwijl het
eigenlijk makkelijk te
doen is.

Wat leuk! Ik heb veel geleerd, wat handige apps op mijn telefoon gezet en nieuwe inspirerende plekken in de stad ontdekt. Ik weet nu hoe ik lekker kan leven en mijn impact kan verkleinen.

Bedankt voor
je bezoek!
Tot de volgende
keer!

Met dank aan de
gemeente Amersfoort
Tekst: CNME Amersfoort
De Papaver Delft
Vormgeving: Sonja Kamer
Amersfoort, juli 2019

Wil jij verder uitzoeken hoe jij je impact kunt verkleinen? Dan zijn de **klimaatgesprekken** misschien iets voor jou. Dit zijn workshops in kleine groepjes waar onderwerpen als wonen, reizen, consumeren en voedsel aan bod komen. Je wordt geholpen klimaatvriendelijke keuzes te maken die voor jou haalbaar en prettig zijn. Meer informatie vind je op: www.klimaatgesprekken.nl.

Je kunt ook zelf aan de slag. Bedenk dan dat je niet alles meteen radicaal anders hoeft te doen. Kies maximaal drie dingen die je leuk lijken om te doen en bedenk dan hoe je dat voor je zelf zo makkelijk mogelijk maakt. Anderen vertellen wat je wilt veranderen helpt om het vol te houden. En deel je successen.

In de tentoonstelling is veel informatie voorbij gekomen. Wil je meer weten of het thuis nog eens nalezen, kijk dan eens op de site van De Papaver. Hierop staan alle organisaties waar Sanne iets van heeft geleerd.

Behalve de organisaties en bedrijven die in de expositie zijn genoemd, zijn er nog meer goede voorbeelden te noemen. Hebben wij een bijzonder bedrijf of organisatie gemist, laat het ons dan weten via contact@papaverdelft.nl of schrijf het op een briefje en hang het op het prikbord.



circulaire economie